

Спільна сила українства

В умовах глобалізаційних загроз, нівелювання всього національно важливо зберегти народну культурну спадщину всіх регіонів нашої держави, переконані в обласному центрі туризму і краєзнавства учнівської молоді. Знай наших!

Попри відомі усім негаразди нинішнього року, який уже вийшов на фінішну пряму, для колективу Івано-Франківського обласного державного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді 2020-й увінчався радісно подією – отримали Грамоту Верховної Ради України. Це перший серед регіональних центрів та й, мабуть, взагалі серед вітчизняних позашкільних закладів, що удостоєний державної нагороди такого рівня. Відзначено нею високий професіоналізм, вагомий внесок працівників ІФ ОДЦТКУМ, який нинішнього року зустрів 80-річчя від часу заснування (тоді заклад називався Станіславською обласною дитячою екскурсійно-туристичною станцією) у розвиток позашкільної освіти, виховання дітей та юнацтва, забезпечення реалізації державної політики в галузі освіти. Нагороду вручив трудовому колективу центру заступник директора – начальник управління освіти і науки департаменту освіти, науки та молодіжної політики ОДА Ігор Гаврилюк, а ще – цінний подарунок голови обласної ради (іменний годинник) очільникові закладу й водночас голові ОО НСКУ Михайлові Косилу, котрий нинішнього року відсвяткував і особистий ювілей.

Ця урочиста подія відбулася на початку пленарного засідання Другої Всеукраїнської краєзнавчо-етнологічної конференції учнівської молоді «Лиш те в народі буде жити, що серце серцю передасть...». Її ІФ ОДЦТКУМ провів в онлайн-режимі. Привітали учасників конференції й акцентували на актуальній потребі через виховання поваги до етнічної культури народу – його звичаїв, традицій, духовних цінностей формувати у підростаючого покоління почуття любові до своєї Батьківщини, зміцнювати дружні творчі зв'язки між дітьми, молоддю, педагогами регіонів нашої держави керівник експертної групи з питань позашкільної освіти Міністерства освіти і науки України Юрій Демедюк, директор Українського державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді Сергій Неділько та його заступник з методичної роботи Наталія Савченко, перший заступник голови Національної спілки краєзнавців України Руслана Маньковська, декан факультету туризму, професор Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, член правління НСКУ Володимир Великочий, голова обласного осередку Національної спілки майстрів народного мистецтва України Василь Корпанюк.

Представники письменницької спільноти краю привернули увагу учасників конференції до глобалізаційних загроз нівелювання національного й етнічного, а отже, в цих умовах важливо зберегти всю етнокультурну спадщину українства – фольклор, обряди, традиції, місцеві говори та ремесла

з тим, щоб це різноманіття слугувало консолідації нашого народу. Бо в іншому разі можемо втратити свою національну ідентичність – на таку небезпеку вказували заступник голови НСПУ, головний редактор Всеукраїнського літературно-художнього та громадсько-політичного журналу «Перевал» Ярослав Ткачівський, котрий у канву свого відзначеного міжнародною премією роману «Навія» органічно вплив галицькі приповідки, народні пісні, бойківську говірку, гуцульські присмішки та описи ворожінь, педагог і науковець, автор навчально-методичного посібника «Етнологія Гуцульщини: фольклор і обрядовість» Аделя Григорук із Косова, літературний критик, голова недавно відновленого Товариства письменників і журналістів ім. І. Франка Євген Баран.

Після пленарного засідання вихованці краєзнавчих гуртків презентували свої пошуково-дослідницькі роботи, виконані під керівництвом їх очільників, у п'ятьох секціях онлайн-конференції: «Традиції, звичаї та обряди українського народу», «Український побут, народні ремесла, художні промисли», «Традиційне вбрання українців», «Народна архітектура та її стилі», «Говірка, наріччя та діалект». Про тематичне розмаїття свідчать уже самі назви досліджень гуртківців філій ОДЦТКУМ та загальноосвітніх шкіл, скажімо, нашої області, як-от учнів із Болехова – «Ляльки-мотанки – давні родинні обереги українців», із Городенки – «Андріївські вечорниці у селі Копачинцях», із Рогатина – «Особливості традиційного народного вбрання Опілля», із с. Добротова Ланчинської ОТГ – «Побудова дерев'яного будинку «в слупи» без жодного цвяха», із с. Головів на Верховинщині – «Михайло Ломацький – співець Гуцульщини», «Народні ремесла Войнилова ХІІ-ХХ ст.», «Традиційний одяг Делятинщини». А загалом свої роботи представили понад 150 учасників конференції із 19 областей – від Закарпаття до підконтрольної українській владі частини Донеччини. Усі ці роботи наводять на думку про різнобарв'я України – в ньому маємо бачити чинник, який не розділяє нас, а, навпаки, єднає, бачити спільну силу українства: «Народний етикет українців Карпат (кінець ХІХ – поч. ХХІ ст.)», «Загальні ознаки та відмінності традицій, звичаїв та обрядів святкування Святого вечора на Мостищині Надсянського краю», «Замовляння села Городниці Гусятинського району (на основі польових досліджень)», «Мовознавчі особливості говірки сіл Шепетівського району», «Подільська садиба», «Трансформація весільного обряду Полтавщини від минулого до сьогодення», «Очіпок як складова частина традиційного головного убору заміжньої жінки Лубенщини», «Інтер'єр слобожанської хати кінця ХІХ – поч. ХХ ст.», «Історико-архітектурні пам'ятки доби Української національної революції 1917-1922 рр. у м. Кропивницькому», «Використання меду в традиціях і обрядах жителів Великобілозерського району Запорізької області», «Аналіз календарних святково-обрядових традицій українців на Мелітопольщині», «Відродження традиції вишивання «обітнього рушника» миколаївськими майстринями», «Виготовлення та використання саману в будівництві на Херсонщині у ХХ ст.», «Піч – душа української оселі», «Жіночі прикраси українок ХVІІІ-ХХ ст.», «Бедуїни українських степів», «Постать відьми в

народній міфотворчості», «Баба Яга – вигадка чи історична особа?» та багато інших.

Перша Всеукраїнська краєзнавчо-етнологічна конференція учнівської молоді «Лиш те в народі буде жити, що серце серцю передасть..» з успіхом пройшла торік у листопаді в Косові. Тож гуцульське містечко знову стало, вже в дистанційному режимі, поряд з Івано-Франківськом і Києвом, центром проведення такого масштабного заходу. Його учасникам директор Косівського інституту прикладного та декоративного мистецтва Львівської національної академії мистецтв Галина Юрчишин презентувала цей навчальний заклад. З допомогою засобів електронного зв'язку юні краєзнавці в різних куточках України ознайомилися із сьогоденням мистецької школи, заснованої майже 140 років тому, побували у творчих майстернях, в інститутському музеї, де експонуються виконані на високому професійному рівні студентські дипломні та курсові роботи за останні роки. Очільниця закладу наголосила, що для юнаків і дівчат джерелом творчості слугують кращі зразки народного мистецтва, причому вони розробляють художні елементи не тільки Гуцульщини, а й всіх інших етнорегіонів України.

Іван ГАВРИЛОВИЧ.

